



ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci žalobcu: **E. T.**, *zastúpeného JUDr. O. K., advokátom*, proti žalovanému: **Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, Krajský dopravný inšpektorát**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRP-P-148/DI-Sk-2006 zo dňa 10. júla 2006, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 338/2006-38 zo dňa 5. decembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 338/2006-38 zo dňa 5. decembra 2008 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. KRP-P-148/DI-Sk-2006 zo dňa 10. júla 2006 a rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva PZ Bratislava III č. ORP-232/DI-OBCP-2006-V-III zo dňa 16. mája 2006 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol v zmysle ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. žalobou, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave, Krajského dopravného inšpektorátu, zo dňa 10. júla 2006, ktorým žalovaný správny orgán v odvolacom konaní zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ B., Okresného dopravného inšpektorátu, o priestupku č. ORP-232/DI-OBCP-

2006-V-III zo dňa 16. mája 2006, ktorým prvostupňový správny orgán uznal žalobcu vinným zo spáchania skutkovej podstaty priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. d), 1) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, za čo mu podľa § 22 ods. 2 zákona o priestupkoch uložil ako sankciu pokutu vo výške 4500 Sk, ktorú je povinný zaplatiť do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku krajského súdu žalobca sa mal dopustiť priestupku tak, že dňa 10. apríla 2006 viedol osobné motorové vozidlo, továrenskej značky Mercedes ML, ev. č. X. po ulici T., označenej dopravnou značkou ako vedľajšia cesta, smerom vpravo na B. ulici, pričom na križovatke uvedených ulíc spôsobil dopravnú nehodu tak, že nedal prednosť v jazde vozidlu továrenskej značky VW Golf, ev. č. X., ktoré viedol vodič B. po B. ulici, označenej dopravnou značkou ako hlavná cesta, smerom od svetelnej križovatky s V. ulicou. Následkom spôsobu jazdy došlo k nárazu pravej bočnej časti vozidla zn. VW Golf do ľavej prednej časti vozidla zn. Mercedes ML, pričom po dopravnej nehode si žalobca nesplnil povinnosť účastníka dopravnej nehody, pretože premiestnil vozidlo bez toho, aby vyznačil situáciu a stopy, a nezotrval na mieste dopravnej nehody do príchodu policajtov, čím sa dopustil konania, ktoré bolo na ujmu vyšetrenia dopravnej nehody a podľa názoru krajského súdu žalovaný, ktorý rozhodoval o odvolaní žalobcu postupoval správne, keď rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil. Z dôvodov rozhodnutia krajského súdu taktiež vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo zo skutkového stavu zisteného súhlasným tvrdením oboch účastníkov o priebehu nehody, zo záznamov a protokolu o nehode, zápisnice o ústnom pojednávaní, pričom správnosť ich obsahu bola potvrdená podpismi účastníkov, a až v rámci odvolacieho konania došlo zo strany žalobcu k zmene vo verzii o priebehu dopravnej nehody, ktorú mu potvrdili aj osoby, ktoré sa s ním spoločne vo vozidle viezli, avšak žalobcom dodatočne zmenený priebeh nehody je v rozpore s jeho pôvodnými zápisnične podchytenými vyjadreniami i s popisom nehody druhým účastníkom a jeho spolujazdkyne. Taktiež podľa názoru krajského súdu, vzhľadom na odstup času od udalosti, nie je v súčasnej dobe zmysluplné dopĺňovať dokazovanie tak, ako to navrhoval žalobca v žalobe, t.j. vypočítať účastníkov dopravnej nehody (boli vypočítaní v správnom konaní), prípadne vykonať znalecké dokazovanie a vzhľadom na viac ako dvojročný odstup je zrejmé, že vyjadrenia by boli skreslené, čo by súd pri hodnotení týchto dôkazov musel vziať do úvahy. Je potom na ťarchu žalobcu, že v prípade, ak mal v úmysle zmeniť svoj názor na zavinenie dopravnej nehody prezentovanej v zápisnici, nedodržel povinnosti účastníka dopravnej nehody podľa § 51 ods. 3 zákona o premávke na pozemných komunikáciách a nekonal tak, aby sa mohol objektívne zistiť skutkový stav, ktorý by sa dal spoľahlivo zistiť len v prípade, ak by neboli vozidlá premiestnené a účastníci by vyčkali na príchod policajtov. Taktiež prvostupňový súd poukázal na skutočnosť, že vozidlá sú naďalej používané na prepravu, a preto nie je účelné v súčasnej dobe vykonať dokazovanie znalcom za účelom vyhodnotenia poškodenia vozidiel v závislosti na spôsobe jazdy pred nehodou a vykonanie tohto dôkazu v priebehu vyšetrovania nehody žalobca nenavrhol, čím znemožnil jeho objektívnosť v prípade jeho vykonania po odstupe

času. Krajský súd taktiež poukázal na stanovisko kpt. K., odborného pracovníka polície na úseku bezpečnosti cestnej premávky, že podľa jeho názoru nie je pravdepodobné, aby k nehode došlo tak, ako to v odvolaní a tiež v žalobe popisuje žalobca, pretože poškodenia zodpovedajú priebehu nehody podľa protokolu o dopravnej nehode a v závere svojho rozhodnutia krajský súd vyslovil záver, že z vykonaného dokazovania v správnom konaní vyplýva, že žalobca svojim konaním ako vodič motorového vozidla porušil ustanovenie § 19 ods. 1 zákona o pozemných komunikáciách tým, že na križovatke nedal prednosť v jazde vozidlu jazdiacom na ulici s označením hlavná cesta a jazdou z vedľajšej cesty ohrozil plynulosť cestnej premávky a spôsobil dopravnú nehodu.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie žalobca a žiadal, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu ako nezákonný zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného ako i rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a zároveň zaviazá žalovaný správny orgán zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania. Poukázal na to, že prvostupňový súd uvádza, že skutkový stav by sa dal spoľahlivo zistiť len v prípade, ak by neboli vozidlá premiestnené a účastníci by vyčkali po dopravnej nehode na príchod policajtov, avšak prvostupňový súd opomenul, že správny orgán rozhodujúci v prvom stupni rozhodoval výlučne na základe podania vysvetlenia oboch účastníkov nehody, t.j. žalobcu a vodiča druhého motorového vozidla plk. JUDr. M. B., pričom vysvetlenia oboch účastníkov konania sú odchylné. Poukázal na to, že protokol o nehode v cestnej premávke a plánik z miesta nehody odporujú skutočnostiam, ktoré uviedol v podaní vysvetlenia žalobca, keď žalobca jednoznačne uviedol, že druhé motorové vozidlo pri zrážke menilo smer jazdy, keď prechádzalo zo stredného pruhu do pravého jazdného pruhu a v žiadnom zo svojich vyjadrení nepriznal skutočnosť, že by k nehode došlo v dôsledku jeho nerešpektovania dopravnej značky „daj prednosť v jazde“, a ani že sa motorové vozidlo pohybovalo v pravom jazdnom pruhu. Žalobca počas celého konania pred prvostupňovým ako aj odvolacím správnym orgánom vinu za dopravnú nehodu neuznal a zotrval na svojom vyjadrení o priebehu dopravnej nehody opísanom v časti I. žaloby. Podľa žalobcu išlo o nesprávne, nepravdivé a účelové zaprotokolovanie podania vysvetlenia žalobcu zo dňa 12.04.2006, ktorý vyhotovila a podpisom potvrdila iba npor. M., ktorá zároveň vyhotovila a podpisom potvrdila protokol o nehode v cestnej premávke bez toho, aby ho potvrdil žalobca. Taktiež poukázal na nesprávny a účelový výklad skutočností uvedených žalobcom pri ústnom pojednávaní o priestupku dňa 16.04.2006 a poukázal na svedecké výpovede p. G. a JUDr. K., ktorí sa nachádzali v motorovom vozidle, ktoré viedol ako spolujazdci, priamo sa zúčastnili prejednávanej dopravnej nehody a potvrdili priebeh dopravnej nehody tvrdený žalobcom a poukázal na to, že žiadnym iným dôkazom ako len tvrdeniami neboli podložené ani tvrdenia vodiča druhého motorového vozidla plk. JUDr. B. a ani jeho spolujazdkyne plk. Ing. D. B. Žalobca ďalej poukázal na to, že odmieta skutočnosť, že by rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa vychádzalo zo

skutkového stavu zisteného súhlasným tvrdením oboch účastníkov, nakoľko tvrdenia oboch účastníkov dopravnej nehody si odporovali, pričom žalobca svoje tvrdenie o priebehu dopravnej nehody počas prvostupňového ani druhostupňového konania nezmenil. Žalobca v odvolacom konaní pred správnym orgánom iba napadol nesprávne a účelové zaprotokolovanie podania vysvetlenia žalobcom zo dňa 12.04.2006, ktorý vyhotovila a podpísala iba npor. M. a tiež nesprávny a účelový výklad skutočností, uvedených žalobcom pri ústnom pojednávaní o priestupku dňa 16.05.2006, nakoľko tieto záznamy nezodpovedajú skutočnostiam tvrdným žalobcom a vety o „uznaní si viny“ boli vyslovené v mylnej domnienke o tom, že premiestnenie vozidiel pred príchodom príslušníkov policajného zboru bolo porušením ustanovení zákona a žalobcove tvrdenia potvrdili aj G. a JUDr. K. Čo sa týka stanoviska kpt. Mgr. M. K., na ktoré poukazuje prvostupňový súd, tak kpt. K. bol správnym orgánom rozhodujúcim o priestupku v prvom stupni a na vyjadrenia kpt. K. nemožno prihliadať ako na vyjadrenia nezávislého odborného pracovníka. Taktiež žalobca odmietol tvrdenie súdu, že skutočnosť, ak k uzavretiu dohody nedošlo v písomnej forme medzi účastníkmi dopravnej nehody, tak táto skutočnosť ho potom zbavuje práva na preukázanie existencie výslovnej ústnej dohody výpoveďami osôb, ktoré boli prítomné pri uzatváraní dohody, je potrebné považovať za neopodstatnené. Taktiež žalobca namietal porušenie ustanovení § 32 ods. 1 a § 34 ods. 3 správneho poriadku zo strany správnych orgánov a taktiež, že v konaní pred súdom prvého stupňa nebolo jemu a ani jeho právnej zástupkyňi doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe a ani predvolanie na súdne pojednávanie, v dôsledku čoho sa súdneho pojednávania nezúčastnil a nemohol sa ani oboznámiť a vyjadriť sa k tvrdeniam uvádzaným žalovaným v prvostupňovom súdnom konaní. Poukázal na porušenie ustanovenia § 46 ods. 2 O.s.p. a § 48 ods. 3 O.s.p. zo strany prvostupňového súdu a podľa informácií, ktoré získal od jeho právnej zástupkyne v prvostupňovom konaní JUDr. B., rod. F., tak prvostupňový súd doručoval písomnosti na nesprávnu adresu právnej zástupkyne, pričom od 11.02.2008 mala JUDr. B. sídlo v Ž. Od 11.02.2008 sa JUDr. B. ani na adrese V. nezdržiavala. Podľa žalobcu súd prvého stupňa mu týmto postupom nielen odňal možnosť konať pred súdom, ale aj počas súdneho konania neúplne zistil skutkový stav veci a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Žalovaný správny orgán sa písomne k odvolaniu žalobcu proti rozsudku krajského súdu vyjadril, poukázal na dôvody svojho rozhodnutia a žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 214 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.

s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. januára 2010 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podanej žaloby posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci. S ohľadom na námietku žalobcu ohľadne hodnotenia dôkazov zisťoval, či konanie o priestupku bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok, a či boli dôkazy vykonané spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu.

Zákon o priestupkoch v ustanovení § 73 ods. 2 zakotvuje základné procesné práva a povinnosti obvineného z priestupku a poskytuje obvinenému z priestupku širší okruh procesných práv a predovšetkým zakotvuje zásadu prezumpcie neviny obvineného z priestupku. Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu nemôže byť donucovaný. Realizácia zásady prezumpcie neviny znamená, že správny orgán je povinný dokázať vinu obvineného z priestupku, a ak sú o nej pochybnosti, musí rozhodnúť v prospech obvineného z priestupku (*in dubio pro reo*).

Priestupkové konania majú v zmysle ustálenej štrasburskej judikatúry v zásade charakter konania o trestnom obvinení. Správny orgán musí preto rešpektovať procesné práva obvineného z priestupku, základné zásady správneho konania a článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivý proces. Súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré subsumuje základné súdno-procesné princípy a zo štrasburskej judikatúry vyplýva, že tieto princípy sa vzťahujú aj na konanie správne a exekučné. Článok 6 ods. 3 Dohovoru zakotvuje minimálne práva obvineného z trestného činu. Podľa písm. d) čl. 6 obvinený z trestného činu má právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nie je rozhodujúca klasifikácia protiprávneho konania na správne delikty a trestné delikty

vnútroštátnym poriadkom. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné i sankcie v priestupkových veciach vo forme pokuty považovať za sankcie represívneho charakteru a dospel k záveru, že ide o trestné veci, a to bez ohľadu na relatívne nízke sankcie. Vo všetkých veciach, ktoré je možné subsumovať pod pojem „veci trestného charakteru“ musí mať osoba, proti ktorej sa vedie konanie, možnosť domôcť sa práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v prípade žalobcu išlo o vec trestného charakteru.

Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich zákonnosti správny orgán posudzuje, či dôkazy boli získané a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu, alebo či z tohto hľadiska je i možné vyčítať určité chyby, t.j. či ide o dôkazy zabezpečené v súlade so zákonom alebo ide o dôkazy nezákonné. K dôkazom, ktoré boli získané alebo vykonané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi nemožno prihliadnuť a iný postup správneho orgánu by mal za následok, že porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu by sa premietlo do skutkového stavu veci, ktorý zistil správny orgán, a v konečnom dôsledku aj do rozhodnutia vo veci samej. Ak by správny orgán prihliadol k nezákonným dôkazom a na základe takýchto dôkazov by postavil skutkové zistenia, tak by potom správny orgán správne konanie v predmetnej veci zaťažil chybou, ktorá by mala za následok vecne nesprávne a v konečnom dôsledku aj nezákonné rozhodnutie.

Z administratívneho spisu odvolací súd zistil, že príslušný Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. postupoval v priebehu dokazovania v správnom konaní v rozpore s vyššie uvedeným a prakticky až po vydaní rozhodnutia a po podaní odvolania žalobcom začal vypočúvať svedkov. Prvostupňový správny orgán rozhodol vo veci rozhodnutím zo dňa 16.05.2006 a napriek tomu, čo ušlo pozornosti odvolacieho správneho orgánu ako i Krajského súdu v Bratislave, tak prvostupňový správny orgán začal vypočúvať svedkov prakticky jeden mesiac po vydaní svojho meritórneho rozhodnutia, ako Mgr. G. a JUDr. K. (dátum výsluchov 15.06.2006). Taktiež v rozpore so zákonom, až po vydaní meritórneho prvostupňového rozhodnutia, bol vypočutý ďalší účastník dopravnej nehody JUDr. B., a to až dňa 16.06.2006, taktiež i svedkyňa Ing. B. bola vypočutá až dňa 16.06.2006. Týmto postupom prvostupňového správneho orgánu došlo k závažnému porušeniu ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. V odvolacom správnom konaní bolo povinnosťou odvolacieho orgánu ex offiо prihliadnuť na uvedené nezákonne vykonané dokazovanie zo strany prvostupňového správneho orgánu a nakoľko tieto skutočnosti unikli pozornosti Krajského súdu v Bratislave nemohol potom odvolací súd postupovať inak, než napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. a rozhodnutia správnych orgánov vydané v inštančnom postupe ako nezákonné zrušiť a vec vrátiť žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 veta druhá O.s.p. a žalobcovi napriek úspechu v odvolacom konaní náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznal. Tieto dôvody hodné osobitného zreteľa videl odvolací súd v samotnej povahe tohto konania a predovšetkým v tom, že ako vyplýva z administratívneho spisu i sám žalobca bol v konaní predovšetkým pred prvostupňovým správny orgánom málo aktívny a v podstate až po vydaní rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu začal vo veci produkovať dôkazy a poukazovať na pochybenia, ktorých sa prvostupňový správny orgán dopustil v priebehu správneho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave dňa 27. januára 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová